

ራእሲዬ ልጅ ሐጎስ

ትግራዊይነት ፕረሲደንት ኢሳያስ አብ መንጎ ኤርትራውያን ብፍላይ ድማ አብ ከባቢ ተቃዋሞቹ¹ ብሰፊሑ ዝገነር እዩ። ሕዝብታት ትግራይን ኤርትራን፡ ብፍላይ ድማ ትግርኛ ተዛርቡቲ ኤርትራውያንን ንነዊሕ ዘመናት ዝጸንሐ ባህላውን ታሪኻውን ጥምረት ዘለዎም ሕዝብታት ስለ ዝኾኑ ሓደ ኤርትራዊ ዘርኢ ትግራይ እንተሃለዎ ከምኡውን ሓደ ትግራዊ ዘርኢ ኤርትራ እንተሃለዎ ዘገርም ኣይኮነን ። ኤርትራውያን ኣይኮነን ምስቶም ጎረቤቶም ዝኾኑን ከምኡም ቋንቋ ትግርኛ ዝዛረቡ ተጋሩን ናይ ደምቢያ ዘርኢ ዘለዎም ኤርትራውያን ከምዘለዉ ዝሓለፉ ዓብይትን ታሪኽን ዝምስክሮ እዩ ።

አብዚ ቀረባ ዓመታት ድማ ፕረሲደንት ኢሳያስ ካብ ቤተ ሰብ እንዳ ወይዘሮ መድኅን በራድ ጥራይ ዘይኮነስ ካብ ቤተ መንግሥቲ ትግራይ እውን ከምዝውለድ እናተጸውዮ ይርከብ ። ሓቂ እንተዝኸውን ነይሩ እዚውን ዘደንቅ ኣይምኾነን ነይሩ ። ናይዛ ጽሑፍ እዚኣ ጸሓፊ ዝፈልጦምኳ ካብ እንዳ ነገሥታት ትግራይ ዝውለዱ ብዙሓት ኤርትራውያን ኣለው ።

እቶም ናይ ፕረሲደንት ኢሳያስ ወለዲ እዮም ዝበሃሉ ቤተ ሰብ ጥንታውያን ዘይኮነስ ቅድሚ 150 ዓመት ዝነበሩ ስለዝኾኑ ደቆምን ደቂ ደቆምን እኳ እንተሓለፉ ሳልሳይ ወለዶ ሎምውን ብሕይወት ስለዘለዉ ኣሰሮም ገና ስለዘይሃሰስ ብቀሊሉ ንድሕሪት ተመሊስካ ክመሳኸር ዝኽእል እዩ ።

አብዚ ጊዜ እዚ ብሰፊሑ ዝጸሐፍን ዝገነርን ዘሎ ፕረሲደንት ኢሳያስ ኣቦ ጎይታናኡ ሓው ሃጺይ ዮሐንስ ራእሲ ሐጎስ እዮም እናተባህለ እዩ ። ሙብዛሕተኣም እቶም ጸሐፍቲ ድማ ከምዚ ዝብሉ “ ፕረሲደንት ኢሳያስ ውልቀ መላኺነቱ ካብቶም መሳፍንታውያን ዝወረሶ እዩ” ንዝብል ኣመለኻኽተኣም ንምድጋፍ ይመስል ። እቲ ሓቂ ግን ካብዚ ዝተፈልየ እዩ።

ርግጽ እዩ ሹምተምቤን ምርጫ ወልደኪዳንን ወይዘሮ ሥላሴ ድምጹን ካብቶም ሽዱሽተ ደቆም ሓደ ሓጎስ ዝበሃሉ ነይሮም ። ምስ ክልቲኣም ዓብይቲ (ጉግሳን ካሣን) ብሃጺይ ቴዎድሮስ ተኣሲሮም ጸንሖም፡ ብምሕረት ተፈቲሖም ናብ ዓዶም ከምለሱ ከለዉ እቶም ክልተ ዓብይቲ ኣሕዋቶም ካብ ሃጺይ ቴዎድሮስ ናይ ደገዝማቲነት ማዕርግ ክረኽቡ ከለዉ ንሶም ግን ቀሚስ በዓል ጋዳ ጥራይ እዮም ለቢሶም ። ከም ኣሕዋቶም ደገዝማቲ ስለ ዘይተብሃሉ ይመስል ነቲ ሹመት ኣተቀበልዎን ፡ ናብ ትግራይ ምስ ተመልሱ ድማ “ሓደ ሰብ በዓል ጋዳ ክይብለኒ “ ኢሎም በቲ ናይ ቀደም መስፍናዊ መዓርጎም ልጅ ሐጎስ ተባሂሎም ብምጽዋዕ ቀጺሎም ።

ልጅ ሐጎስ ምርጫ ብመንእሰይነቶም እዮም ሞይቶም ። ሓዎም ሃጺይ ዮሐንስ ክነግሱ ከለዉ ብህይወት ኣይነበሩን ። ስለዚ ካልእ ተወሳኺ መዓርግ ክይረኽቡ ልጅ እናተባህሉ እዮም ሓሊፎም ። ልጅ ሐጎስ ወይዘሮ በተሃ ዝተባህላ ጸለምተይቲ ኣእትዮም ወይዘሮ ኣበራሽ ዝተባህላ ሓንቲ ክወልዱ ከለዉ ካብ ካሊእቲ ሰብይቲ ድማ ወይዘሮ ደስታ ዝተባህላ ወሊዶም እዮም ሓሊፎም ። ብዘይካ እዘን ክልተ ኣንስቲ ካልእ ውላድ ኣይነበሮም ።

ንምጥቅላል እቶም ሓው ሃጺይ ዮሐንስ ዝኾኑ ሓጎስ ራእሲ ኣይነበሩን፡ ኣብርሃ ይኹን ካሊእ ዝበሃል ተባዕታይ ውላድ ኣይገደፉን ። ካብ ደቂ ወይዘሮ ኣበራሽ ሓንቲ ዝኾና ብመውሰቦ ናብ ኤርትራ ኣትየን እየን ፡ ንሰን እውን ዝኣተወኦ ናብ ደቡብ ሰራዮ እምበር ናብ ሓማሴን ስለዘይኮነ ምስ ፕረሲደንት ኢሳያስ ኮነ ምስ ቤተሰቡ ፍልጦ ይኹን ርክብ የብለንን ።

ብኻልእ ወገን ድማ ካብ መኳንንቲ ሃጺይ ዮሐንስ ራእሲ ሓጎስ ዝበሃሉ ነይሮም ። ራእሲ ሓጎስ እንግዳ ዓዶም ቆላ ተምቤን ኣምበራ መጠቃ ኣብ ዝተባህለ ከባቢ ክኸውን ከሎ ሓደ ካብቶም ሃጺይ ዮሐንስ ናብ ርእስነት ዘብጽሖም መኳንንቲ ትግራይ እዮም ። ታሪኽ ከምዘስንዶ ራእሲ ሓጎስ ድሕሪ ኩናት መተመማ ምስ ራእሲ ኣሉላ ብዝነበሮም ዘይምቅዳው ኣብ ኩናት በጺሖም ኣብቲ ኩናት ድማ ራእሲ ኣሉላ ክቆስሉ ከለዉ ንሶም ግን በዓቀይቶስ ራእሲ ኣሉላ ተማሪኹም። ራእሲ ኣሉላ ብሰንኪ መውጋእቶም ከም ዝሞቱን ራእሲ ሓጎስ ድማ ድሕሪ ምምራኹም በተኸተልቲ ራእሲ ኣሉላ ከምተቀትሉ ይገነር ።

ፕረሲደንት ኢሳያስ ካብ እንዳ ራእሲ ሓጎስ እንግዳ ደኹን ይኸውን ? ካብ እንዳ ሓጎስ ምርጫ ግን ኣይኮነን ።

ሳምረታይ ዘርኢ ሓጎስ ምርጫ

¹ ኣብ ባህልና ወዲ ሰብዓ ዓመት ሽማግሌ ብፍላይ መራሕ ናይ ሓንቲ ሀገር ኣንታ ኣይበሃልን ፡ ነገር ግን ብወገን ኤርትራውያን እዚ ባህሊዚ ዝተረሰዐ ወይ ድማ ጊዜ ዝሓለፎ ኮይኑ ስለ ዝረእ መቅረቢ እዛ ጽሑፍ እውን ፡ ትግራዊይኳ እንተኾነ ዋንኡ ዘሕሰሮ ጨው ከምዝበሃል በቶም ሰቡ ዝጽውዕዎ ኣጸዋውዓ ኣንታ ክብሎ ወሲኑ።